

23 Nisan ile İlgili Şiir, Öykü, Tiyatro ve Kompozisyonlar

ATATÜRK VE ÇOCUK

Simit Çay Edebiyat Etkinlikleri 23 Nisan Özel Yayını

ÖN SÖZ

23 Nisan, Türk istiklalinin ulusça ortaya koyulan çelik bir iradeyle perçinlendiği Türk tarihindeki önemli bir kilometre taşıdır. İşte biz de Simit Çay Edebiyat Etkinlikleri olarak Türk milletinin bağımsızlık mücadelesinin önderi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemâl Atatürk'e olan saygı ve sevgimizi ifade etmek, çocuklara armağan edilen bu önemli günün sevincini birlikte yaşamak için bu kitapçığı hazırladık.

Kitapçığımızda; bize ulaştırdığınız yazılardan seçmeler, Betik Edebiyat yazarlarının eserleri ve Ömer Seyfettin gibi önemli yazarlardan yaptığımız derlemelere ulaşabilirsiniz.

“Atatürk ve Çocuk” temalı bu çalışmamız, 23 Nisan etkinliklerinde yararlanacağınız kullanışlı bir kaynak olarak hazırlanmıştır. Nitekim bu kitapçıkta şiir, öykü, tiyatro, günün anlam ve önemini belirten konuşma ve ilkokul öğrencileri tarafından kaleme alınan çalışmaları bulabilirsiniz.

Keyifli okumalar.

Ensar KILIÇ

İÇİNDEKİLER

- Konuşma Metni: 23 Nisan Üzerine*** (Seda Nur KURT): 4
Şiir: Atatürk ve Çocuk (Seda Nur KURT): 6
Şiir: Ankara'ya Ata'm Geliyor (Rumeysa KULA KILIÇ): 7
Şiir: Atatürk (Seda Nur Kurt): 8
Şiir: Ey Çocuk (Büşra Eraltuğ): 9
Şiir: Bir Resim Yap Çocuk (Rumeysa KULA KILIÇ): 10
Öykü: Çocuk (Alper SADIÇ): 11
Tiyatro: 23 Nisan Tiyatrosu (Tolga Alver): 13
Kompozisyon: Efsanenin Ayak Sesleri (Ali Eren DOLU): 22
Öykü: Karşımda Hayalin Var Ata'm (Gülcan ÇİĞDEM): 24
Şiir: İlkokul Öğrencilerimizden 23 Nisan Şiirleri: 26
Kompozisyon: Efelerin Efesi (Emel ÇETİN DİL): 28
Öykü: Bir Çocuk Aleko (Ömer Seyfettin): 30

Kitabımızın sonraki e-baskıları için siz de yazılarınızı yonetici@simitcay.com'a göndererek önerebilirsiniz.

23 NİSAN ÜZERİNE

23 Nisan 1920 I. Büyük Millet Meclisinin açıldığı tarihtir. 23 Nisan, Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde resmi bayram olarak kutlanır. Kosova ise bugünü 23 Nisan Kosova Türkleri Milli Bayramı olarak kutlar. Mustafa Kemal Atatürk, 23 Nisan'ı dünya çocuklarına armağan etmiştir.

23 Nisan Çocuk Bayramı ilk olarak savaş sırasında öksüz ve yetim kalan çocukları sevindirmek için kutlanmaya başlanmıştır. Atatürk'ün çocuklara ve gençlere verdiği değeri çocuklar ve gençler için ilan ettiği 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ile 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı'ndan anlamak mümkün. Atatürk gençleri yarının teminatı, geleceğin eseri olarak görüp onların eğitimi için özellikle hassas davranırken çocuklara da ayrıca sevgi ve saygı gösterir onların eğitimiyle de özel olarak ilgilenir. Atatürk'ün çeşitli vesilelerle manevi evladı olan on bir çocuğu vardır: Sabiha Gökçen, Ülkü Adatepe, Ayşe Afet İnan, Nebile İrdelp, Rukiye Ergin, Abdürrahim Tuncak, Mustafa Demir, Zehra Aylin, İhsan, Ömer, Afife.

Zamanla Hâkimiyet-i Milliye Bayramı ve Çocuk Bayramı birleşmiştir. UNESCO'nun 1979'u Çocuk Yılı ilan etmesiyle 23 Nisan, uluslararası kimlik kazanmıştır. Günümüzde 23 Nisan kutlamaları pek çok ülkeden çocukların katılımıyla gerçekleşmektedir. 1933'te Atatürk'ün başlattığı çocukları makama kabul etme geleneği sürmektedir.

Ülkemizde ve dünyada etkisi süren Covid-19 salgını sonucu kutlama programında değişiklikler olsa da resmi kutlama devam etmektedir.

Atatürk, Cumhuriyet için "Bütün cihan bilmelidir ki artık bu devletin ve bu milletin başında hiçbir kuvvet yoktur, hiçbir makam yoktur.

Yalnız bir kuvvet vardır. O da milli egemenliktir. Yalnız bir makam vardır. O da milletin kalbi, vicdanı ve mevcudiyetidir." der.

Atatürk Cumhuriyet'i gençlere ve çocuklara emanet etmiştir. Çocuklara yaptığı "Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz geleceğin bir gülü, yıldızı, bir bahtının aydınlığısınız. Memleketi asıl aydınlığa boğacak olan sizsiniz. Kendinizin ne kadar önemli, kıymetli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız." konuşması ile verdiği değeri ifade eder.

"Özgürlüğün de eşitliğin de adaletin de dayanağı ulusal egemenliktir."

Ulusal egemenlik bayramımız kutlu olsun!

Seda Nur KURT

ATATÜRK VE ÇOCUK

Küçüktüm.
Kollarımı kocaman açarsam
Tüm sevdiklerime sarılabileceğimi
Düşünürdüm.

Bir gün öğretmenim ödev verdi.
Atatürk'ü anlatan bir şiir...

Ama öğretmenim
Atatürk bir şiire sığmaz ki!
Kollarımı ardına kadar açtım da
Kollarıma bile sığmadı,
Oradan biliyorum, dedim.

Öğretmenimin gözlerinin içinde,
Daha önce hiç görmediğim
Bir parıltı oluştu.

Ve kısacık bir cümle kurdu:

Atatürk her çocuğun kalbine sığar.

Seda Nur KURT

Yıl 1920
Her yer yangın yeri
Düşmanın ayak izleri kirletiyor yurdu
Ağıtlar yakıyor Anadolu
Güç yok
Aş yok
Silah yok
İman çok

Umudun sesi Samsun'dan duyuluyor
Amasya, Erzurum, Sivas
Selamlıyor Ata'sını

Hoş gelişler olsun Paşa'm
Varlığın umududur yurdun
Yolun yolumuz olsun

Ankara çağırıyor Ata'mı
Gözyaşını silmek istiyor Anadolu'nun
Milletin evini Ata'sı açsın diye bekliyor
İçi içine sığmıyor

23 Nisan sabahı Mustafa Kemal'im Ankara'da
Milletinin umut ışığı
Tarihinin şanlı komutanı
Düşmanın korkusu
Milletinin muştusu Ankara'da

Çöksün şimdi düşman yere
Silsin izlerini
Türk 'ün gücü inletecek her yeri

İşte kapı açıldı
Atam her yere haykırdı
Hâkimiyet milletindir, milletin kalacak
Çocuklar bu sevinci sonsuzluğa taşıyacak.

Rumeysa KULA KILIÇ

ATATÜRK

Okulumun ilk günü,
Yüzüme yansıyan sevinç...
Annemin elinin içinde,
Kaybolan minik ellerimle,
Atatürk büstünü işaret edip:
“Yaşa Mustafa Kemal Paşa Yaşa!”
Diye bağıra bağıra
İzmir Marşı’nı söylemem...
Annemin, bana eşlik etmesi,
Sonradan ilk arkadaşlarım olacak,
Selin’in, Gizem’in ve Eren’in de...

Her çocuk biraz Atatürk’tür.

Seda Nur KURT

EY ÇOCUK

Ey çocuk!
Miniciktir yüreğin
Koklanasıdır tenin
Bilirim kırılığandır bedenin
Henüz dolmamıştır iliklerin
Ne kadarda masum bakıyordur
Işıl ışıl gözbebeklerin.

Ey çocuk!
Korkutmasın seni
Biz büyüklerin heybeti
Nasırlaştırmıştır bizim yüreklerimiz
Hayata yenik bakar gözlerimiz
Senin yerinde olmaktır inan ki
Hepimizin tek dileği.

Ey çocuk!
Yüreğinde büyüt sevgiyi
Bakışında taşı umudunu
Sen geleceğin teminatı
Yaşamın en renkli çiçeğisin
Gülüşünde güneşler yüklü
Gül ki barış kucaklasın evreni.

Büşra ERALTUĞ

BİR RESİM YAP ÇOCUK

Bana bir resim yap çocuk
Gönlünün yeşilinden sarısından akıt ömrüne
Dağların kızılında siyahı arama,
Denizin masmavi olsun
Bana bir resim yap çocuk
Mutluluğun yansısın güneşinden
Yağmur yağdırma gözlerinden
Susma çocuk, gül...
Hayat sana siyahı uzatsa da sen al beyazı eline
Kar tanelerinin mutluluğunda kal
Ne zaman bir siyah görse
Yalnızlığımı değil kahraman yüreğini hatırla
Güneşli günlerin olsun çocuk
Ve güneşi güldüren çocuk kalbin

Rumeysa KULA KILIÇ

ÇOCUK

Yeni cümleler söylemek lazım. Sınıfın duvarına asılı tablodaki mavi gözlü, sarı saçlı adama bakarken tam olarak bunu düşünüyordum. Keskin bakışların altında dudaklarının kımıldadığını fark ettim. Üstelik mavi gözlerine konan çelik pırıltı kıvılcımlar saçıyordu. Hayal görüyor olmalıydım.

- En çok hoşuma giden halleriniz nedir bilir misin? İkiyüzlü olmamanız, bütün istek ve duygularınızı içinizden geldiği gibi açıklamanız...

Şaşkınlığımı gölgeleyen ses tonuna rağmen sıtmaya tutulmuş gibi titriyordum. Tüylerim diken diken olmuştu.

- Ben çocukken fakirdim. Elime iki kuruş geçince bunun bir kuruşunu kitaba ayırırdım. Eğer böyle olmasaydı, bu yaptıklarımı yapamazdım.

Bu bir rüya olmalı. Bir tek ben mi duyuyorum sesini?

- Küçük Ülkü'm gibi senin de saçların. Koklayarak öperdim saçlarını. Bir keresinde tifo olmuştu. Küçükük omuzları

düşüvermişti iki yanına. Bulaşıcıymış. Kıyamam onu yalnız bırakmaya. Bırakmadım da.

Çocuğun yok ama içinde bitmez tükenmez bir çocuk sevgisi var senin Ata'm. Sana sarılısam babam gibi kokacağından şüphem yok.

- Makbule, Afet İnan, Sabiha, Rukiye, Nebile, Abdürrahim, Afife, Zehra ve Mustafa da senin gibi manevi çocuklarım. Heyecanlı, meraklı, araştırmacı ruhlarından ilham aldım ve Cumhuriyet'i kurdum.

Başka ülkelerin millî kahramanları oldu ama çocuklara verdiği değer ile anılan bir lider başka hiçbir ülkeden çıkmadı.

- Çocuk!

Ata'm.

- Dürüst ve ciddi ol. Dedikodu yapma. Başkalarını çekiştirme. Yalan söyleme. İnsan ilişkilerinde saygı ve sevgi temelli ol.

Sevdiklerine de çocuk diye seslendiğini duymuştum. Cephede soğuk soğuk esen uğursuz rüzgâr yüzüne çarparken kalbini ısıttığımız için neşe kaynağın olduğumuz için mutluyum. Ayrıca sayende özgür bir şekilde yaşayabiliyoruz. Müteşekkiriz.

Gürültüyle irkildim. Sağıma soluma bakındım. Tüm sınıf ayaktaıdı. Ne olduğunu anlamaya çalışırken ben de ayağa kalktım. Sonra hatırladım. Hoparlörden gelen komutla tüm gücümüzle coşkuyla seslenecektik.

- Rahat! Hazır ol! Dikkat!

Ata'm izindeyiz!

Alper SADIÇ

23 NİSAN TİYATROSU

Deniz Çocukların Vatanı

1. Tablo

Mavi Dede: Bugün size çok güzel bir masal anlatacağım çocuklar.

Ayça: Yaşasın! Dede bu masal nerede geçiyor?

Mavi Dede: Mavi masmavi bir denizin ortasında güzel kızım.

Kaan: Peki dede, bu masal ne zaman yaşanmış?

Mavi Dede: Çok uzun zaman önce evladım. Uzun zaman önce masmavi bir denizin altında derin suların içinde kurulmuş bir ülke varmış.

(Koro içeri girer.)

Koro:

Çok uzun zaman öncesinde

Denizin en derinlerinde

Kurulmuş masmavi bir ülke

Herkes yaşarmış sevgi ile

(Mavi Dede'nin sandalyesinin etrafında oturan çocuklar el ele tutuşup söylemeye başlarlar.)

Dede dede güzel Mavi Dede

Nerede bu ülke bize söyle?

(Etrafa yayılan dumanlar kıızıla dönüşürken sahne değişmeye başlar. Bir kahkaha sesi duyulur.)

1. Sahne

Cadı Balık: Demek tüm deniz çocukları bu partiye katılacak öyle mi?

Kıtır: Evet efendim. Öyle efendim.

Cadı Balık: Sakın yanlış duymuş olmayasın?

(Cadı Balık, Kıtır'ın kulaklarını kontrol eder. Sağ kulağına bakar, ardından sol kulağına odaklanır. Elindeki mercekle odaklanmışken Kıtır'ın öksürdüğünü görür.)

Cadı Balık: Ne oluyor be şaşkın?

Kıtır: Ne zaman kulağımla birisi oynasa öksürürüm efendim.

Cadı Balık: Çok garip!

(Cadı Balık, Kıtır'ın sağ kulağını çeker Kıtır tuhaf bir ses tonuyla öksürür. Diğer kulağını çeker bu sefer Kıtır çok daha farklı tonla öksürür.)

Cadı Balık: Ayol senin kulaklar kulak değil öksürtme makinesi.

Kıtır: Hay yaşayın. Siz bir de benim burnumu çekin de görün neler olacağını.

Cadı Balık: Burnun mu? Çektim gitti.

(Cadı Balık burnunu çektikten sonra Kıtır kahkahalarla gülmeye başlar.)

Cadı Balık: Ne oluyor yahu? Bunun neresi komik?

Kıtır: Şey, şey efendim.

(Yine kahkaha atar.)

Cadı Balık: Kıtırırırırırır!

(Kıtır kendini toplarlar.)

Kıtır: Burnumdan çekilirse gülme krizine giriyorum efendim.

Cadı Balık: Bu gerçekten çok garip. Tuhaf birisin Kıtır. Neyse! Biz işimize dönelim. Ne diyorduk? Hah çocuk! Demek tüm çocukları toplayacaklar! Peki neden?

Kıtır: Ancak o zaman güneş onları duyabilirmiş efendim.

Cadı Balık: (yerinden sıçrar.) O da ne demek? Ne söyleyeceklermiş ki güneşe? Bir çocuk güneşten ne isteyebilir ki?

Kıtır: Dondurmasını eritmemesini isteyebilir efendim.

Cadı Balık: Saçmala... Evet, haklısın bunu isteyebilir. Ama başka bir şey de isteyebilir.

Kıtır: Güneş bu, ne isterlerse yapar efendim.

Cadı Balık: Bu bizim neden aklımıza gelmedi? Ah deniz perisi ah! Bizden daha önce çıkmak istiyorsun biliyorum yeryüzüne.

Kıtır: Söyleyelim bize de merdiven uzatsın yukarılardan.

Cadı Balık: Olmaz! Buna izin vermem! Hemen kılık değiştirip o çocukların partisine katılmamız lâzım Kıtır!

Kıtır: Sizden çocuk olmaz ki efendim. Babaannem bile sizin yanınızda çocuk sayılır.

(Cadı Balık önce güler gibi yapar, sonra somurtarak konuşur.)

Cadı Balık: Çokbilmiş Kıtır! Kılık değiştireceğiz.

Kıtır: Anladım! Bekle bizi parti biz geliyoruz!

(Dans etmeye başlar. Göbek atar. Bu sırada Cadı Balık türlü büyü hareketleri yapar. yine bulutlar ortalığa yayılır. Sahne değişir. Büyük bir partiye dönüşür.)

2. Sahne

Deniz Perisi: Benim güzel çocuklarım. Hepiniz bambaşka ülkelerden geldiniz. Uzun zamandır bunu bekliyordum.

Cüce: Peri kızı, söyler misin bizlere bu neden önemli senin için?

Deniz Perisi: Senelerce bu an için bekledim. Cadı Balık yüzünden çocukların buraya toplanmasına cesaret edemedim. şimdi vakti geldi.

şeker Balęı: Peki ne olacak tüm çocuklar geldięinde?

Deniz Perisi: Güneřle konuşacağız. Ona bir sır vereceğiz.

Cüce: Bir sır mı?

şeker Balęı: Nedir o sır?

Deniz Perisi: Yeryüzünde bizim yurdumuz kadar güzel topraklara bizlere göndermesini isteyeceęiz.

Cüce: Ama bu imkânsız. Orada tüm çocuklar için hiçbir zaman bir parti düzenleyemezsin.

Şeker Balığı: Böyle güzel bir memleket nerede bulunur ki?

Deniz Perisi: Bilmiyorum. Sanırım tüm bu cevapları bize ancak güneş verebilir.

Cüce: Tüm çocukların temsilcileri güneş dansı için hazır Peri kızı.

Deniz Perisi: O zaman şarkılar başlasın.

(Bir dans müziği çalar, misafir olarak gelen tüm balık çocuklar oynamaya başlar.)

Ey güneş güzel güneş

Duy bizi güzel güneş

Şarkı olduk oynadık

Sana umut bağladık

Tüm çocuklar buradayız

Gökten çok mu uzağımız

Deniz Perisi:

Bu günü çok bekledim

Günü güne ekledim

Yeryüzünden bir vatan

Bul bize bahar saçan

Cüce:

Kimler kimler orada

Bizler kaldık sulara

Şeker Balığı:

Yardım et güzel güneş

Ulaşalım vatana...

Cadı Balığı: Yeter artık buna katlanamam!

Kıtır: Evet, katlanamaz. Ütüsü bozulur.

Cadı Balığı: Ben buraya sizin güneşe olan dansınızı izlemeye gelmedim!

Kıtır: Evet, tüm pasta börekleri yemeye geldik.

Cadı Balığı: Sus yahu sen!

Cüce: Siz buraya nasıl girdiniz?

Kıtır: Elbette kılık değiştirerek.

(Gülmeye başlar.)

Deniz Perisi: Güneşe bu kadar yaklaşmışken sizin bu davranışlarınıza izin veremem.

Cadı Balığı: Tüm çocuklarınızı alıp götürürsem izin vermek ne demekmiş görürsün sen!

Şeker Balığı: Kötü biri olmayı ne zaman bırakacaksın?

Kıtır: Bunu ben de merak ediyorum. Sevgili cadı, ne zaman iyi birisi olup benim maaşıma zam yapacaksın?

Cadı Balığı: Benim iyi birisi olma ihtimalim sizin Güneş ile konuşmanız kadar imkânsızdır. Neyse ki çok geç olmadan yetiştim.

Deniz Perisi: Sen öyle zannet!

(Bu sırada etrafa sarı ışıklar saçılmaya başlar. Cadı Balığı şaşkın şaşkın etrafına bakar.)

Cadı Balığı: Bu da nesi?

Kıtır: Bu kadar ışık açarsanız elektrik faturasını ödeyemezsiniz.

Deniz Perisi: Geldi işte, Güneş bizimle konuşmaya geldi!

Şeker Balığı: Yaşasın!

Tüm çocuklar: Yaşasın!

Kıtır: Yaşasın!

Cadı Balığı: Ne diyorsun yahu! Sen neden yaşasın diyorsun?

Kıtır: Ben de çok severim Güneş'i.

Cadı Balığı: Bu imkânsız, gelemez Güneş!

Deniz Perisi: Sen gelmeden önce Güneş dansımızı tamamladık! Artık hiçbir şey yapamazsın.

(Sarı ışıkların ardından bir ses duyulur. Bu Güneş'in sesidir.)

Güneş:

Duydum çocuklar sizi

Düşündüm söylediklerinizi

Bu kadar çabadan sonra

Kabul ettim dileklerinizi

Deniz Perisi:

Hep bu günü bekledik

Sevgimizi ışığına ekledik

Gönder bizi yeryüzüne

Şimdiden çok özledik

(Bir rüzgar esintisi saçılır etrafa. Esinti Cadı Balığı'nı kendisi ile birlikte götürür.)

Kıtır:

Gitti işte cadı sonunda

Beni de alın ne olur aranızda

Kötülükler son bulsun

Güzellikler dolsun ruhuma

(Çocuklar el ele tutuşur. Işıklar çoğalır ve sahne sonlanır.)

2.Tablo

(İlk tablodaki çocuklar el ele tutuşmaktadırlar.)

Dede dede güzel Mavi Dede

Nerede bu ülke bize söyle?

Mavi Dede: Oturun bakalım şöyle etrafıma. Güneş'in Deniz Perisi ve çocukları gönderdiği o yer yurdumuzdur çocuklar.

Kaan: Gerçekten mi?

Mavi Dede: Öyle elbette. Deniz Perisi'nin özlemini çektiği yemyeşil ülke başka neresi olabilir ki? Her yer deniz değil mi? Gökyüzünün bu kadar aydınlık olduğu başka bir vatan görmedim ben çocuklar. Asıl sır ise Atamızın bize olan armağanında.

Ayça: Nedir o armağan Mavi Dede?

Mavi Dede: 23 Nisan yalnızca meclisimizin kuruluş yılı değildir çocuklar. Aynı zamanda çocuk bayramıdır. Dünyadaki tüm çocuklara armağan edilmiş başka bir bayram yoktur. Güneş'in başka ülkelerden

toplanan çocukların yeni yurdunun burası olmasında bu çok büyük bir etken.

Kaan: Yaşasın 23 Nisan!

Ayça: Çok yaşasın çocuklar!

Koro:

Yansın tüm ışıklar çocuklara

Kapılar açılsın uzak diyarlara

Bir bayram olsun neşeli sabaha

Gökler alkışlasın coşkuyla

Mavi Dede: Bu masalın adı yurdumuza boyanmış. Çocukların mutluluğu için adanmış kalplerle çarpsın tüm topraklarımız. Çocuklarımız hep gülsün. Kutlu olsun gününüz. Çok mutlu olsun ömrünüz...

-Son-

Tolga ALVER

EFSANENİN AYAK SESLERİ

Kimdi Atatürk? O düşmanlarının anlattıkları kadar sert, keskin bakışlı, ürkütücü biri miydi? Yoksa 83 milyonun baba diyebileceği kadar sevdiği kudretli ve adaletli biri miydi? Neden önemliydi ki bu adam?

Atatürk, sanki masallardan, efsanelerden çıkmış gibiydi. Hatta efsanenin kendisiydi Atatürk. Ayak seslerini duyan düşmanlar saklanacak delik ararken, liderliğini yaptığı insanlar ona bir kez sarılmak için ayağına kadar koşardı diye anlatırdı dedelerimiz. O efsanenin ta kendisiydi.

57 yıl süren kısa ama ciltlerce kitaba sığmayacak kadar da başarı ile dolu hayatına 11 koca savaş, başarılarının göstergesi olarak 24 madalya, 7 nişan ve gelecek nesillere ışık tutacak 13 kitap, üzerinde

özgürce yaşayacağımız koca bir ülke sığdırdı o efsane. Ve bizlere özgürlüğümüzün garantisi olan meclisin açılış yıldönümünde kutlamamız için 23 Nisan'ı hediye etti.

Atatürk aramızdan bedenen olarak ayrılışı olan 10 Kasım'da anılıp ertesini günün sabahına unutulacak birisi değil. Hani o ilkokulda başlayıp her sene ders kitaplarına sayfa sayfa yazıp bize öğrettikleri şeyler var ya; onlar bile yetmiyor o 57 yılı, o efsaneyi bize anlatmaya. Özellikle aile tarafından çocuklara okuldan ayrı Atatürk hakkında bilgi verilmeli. Atatürk'ün çocukları ne kadar sevdiğini, onları bu ülkenin parlak geleceği olarak görüp 23 Nisan'ı hediye ettiğini detaylıca anlatmalı aileleri çocuklara.

Atatürk'ün aslında ölmediğini unutmayalım. Efsaneler ölmez. Kim bilir, belki akıllı bir çocuk olursanız Atatürk'ün ayak seslerini siz de duyabilirsiniz. Hatta tüm ödevlerinizi bitirip erken yatarsanız, belki Atatürk'ü görebilirsiniz.

Ali Eren DOLU

KARŞIMDA HAYALİN VAR ATAM

A yağım bir taşa takıldı ve yüzüstü bir şekilde yerde buldum kendimi. Çocuk bedenim düşmeye alışmıştı fakat düştüğü gibi kalkmasını da biliyordu. Yavaşça kalktım ayağa. Üstüm başım toz toprak içindeydi. Önce kollarımı silkeledim sonra ayaklarımı. Yepyeni ayakkabımın her yanına çamur bulaşmıştı. Birdenbire dizlerimin kanadığını fark ettim. Dikkatli bakınca dizimde kocaman bir yara açıldığını görmüştüm.

Yere oturdum ve hüngür hüngür ağlamaya başladım, yarama ağlıyordum. Başımı önüme eğmiştim ve gözlerim yerdeki kum tanelerine dalmıştı. Birden önümde birinin durduğunu fark ettim, önümde kahverengi ayakkabılara sahip bir çift ayak duruyordu. Başım hâlâ yere bakıyordu. Kahverengi ayakkabıların sahibi önüme çömelip oturdu ve ellerini minik ellerime uzattı. Başımı kaldırıp yüzüne baktım, sapsarı saçları ve masmavi gözleri vardı. Gördüğüm kişi Mustafa Kemal Atatürk'tü, bundan emindim. O şu an yaşamıyor, demeyin hepimizin kalbinde sürdürüyor varlığını. Şu an karşımdaki onun hayalidi. Belki de benimle konuşmak için gelmişti. Minik

ellerimle ellerini tuttum ve oturduğum yerden kalkmama yardım etmesine izin verdim. Önce gözümdeki yaşları sildi sonra da dizlerimdeki yarayı temizledi.

"Siz çocuklar geleceğin güvencesisiniz. Büyük başarılar sizin eseriniz olacaktır. Güçlük karşısında yılmayacaksınız. Hayallerinizin peşinden koşup onlara ulaşacaksınız. Cumhuriyeti yükseltecek olanlar sizlersiniz. Cumhuriyeti size bırakıyorum küçük hanımlar, küçük beyler. Siz küçük olabilirsiniz lakin kocaman bir kalbe sahipsiniz. Ben sizden umutluyum, umudunu boşa çıkarmayacağınızı da biliyorum." dedi ve yanağıma bir öpücük kondurup gülümseyerek uzaklaştı yanımdan. Ben o gün kendi kendime bir söz verdim. Bu topraklara hak ettiği değeri fazlasıyla verecektim ve ne olursa olsun hayallerimin peşinden koşup onları gerçekleştirecektim.

Gülcan ÇİĞDEM

ATATÜRK'ÜN ARMAĞANI

Kalkın Atatürk geldi,
23 Nisan'ı bize armağan etti,
Çocuk bayramıdır bu bayram,
Atatürk bize neşe verdi.

Gülelim, eğlenelim;
Sokaklarda coşalım,
En güzel bayram bu bayram,
Geldi 23 Nisan.

Sınıflara, evlere;
Albayraklar asalım,
Şiirler okuyup coşalım,
Hep beraber, el ele

Nilsu Erdem

23 NİSAN

23 Nisan 1920'de,
Atatürk kurmuş bu meclisi,
Çocuklara armağan etmiş,
Sen rahat ol Ata'm

Kalbimizdesin her gün,
Hiç unutmayacağım seni,
Seni çok seviyorum,
Sen rahat ol Ata'm.

Eflâl Ziyet ÖZDEMİR

ÇOCUK VE GÜLLER

Atam bir gün bahçede,
Oturuyor öylece,
Dalmış o mavi gözleri,
Çook derinlere.

Derken bir kız çocuğu gelir,
Ata'mızın yanına,
Elinde bir demet gül,
Selam verir Ata'ma.

Alır gülleri eline,
Bakar çocuğun yüzüne,
Tebessüm eder Ata'm.
Çocuk çok mutlu olur,
Gider evine öylece.

Mina YÜCE

23 NİSAN

Bugün 23 Nisan,
Kalkın çocuklar,
Mecliste buluşalım,
En güzel kıyafetlerimizle...

Okulu neşelendirelim,
Bugün bizim bayramımız,
Her sene kutlarız bu bayramı,
23 Nisan

Arda ÇAKMAK

EFELERİN EFESİ

Gözleri çakmak çakmak bir çocuk düşünün,

Savaşların ortasında büyümüş.

Adım adım ateşin içine korkmadan yürüyen, her adımında çocukluğu kalbine gömen bir **Asker**.

Dünyada yerden ve gökten gelecek her türlü zulme karşı çocukları kanatlarının altına almaya hazır koca bir **Efe**.

Ne yaşayacağından bihaber büyürken, karşılaştığı her zorlukta tek amacı özgürlük olan bir **Yiğit**.

Yetim olarak büyümüş ama tüm yetimlerin atası olmuş bir **Baba**.

Dünyayı dize getiren **Sarı Zeybek**...

Yaşadığı, gördüğü, içinden çıktığı onca savaşın sonunda, yine ilk cümlesi çocuklar... ile başlar.

Temelini attığı devletin her bir tuğlasının üstünde çocukların ismi yazılıdır.

Düşmana korku salan ama bir çocuğun kalbine merhamet veren bakışları dünyalara bedeldir.

....

Efelerin efesi;

Kelimeleri tek tek saysak da yazsak belki sonunu getiremeyiz seni anlatmak için.

Kartal kanatlarının altında onca çocuk yetişirken, tüm cihana yazıldı adın.

Ağır ağır attığın adımlarındaki kararlılık,

Duruşundaki asalet,
Bakışlarındaki keskinlik,
Kartal kanatlarındaki babalık,
Ardından gelen binlerce,
Yüzlerce
ve
Milyonlarca Efenin adımı oldu.
Bir olup bin doğduk sayende...

Sen olmasan acıdan görünmezdi ufuklar.

Kanımızla suladığımız bu topraklarda gülerek oynayan çocuklar yetişiyorsa ve hepsi de sana **ATAM** diye sesleniyorsa efeliğindedir Atam.

Bizler kadın, erkek, çoluk çocuk, senin her adımına eş bin adım atar,
Senin sayende bu cihanda sadece zeybek oynarken diz çökeriz...

Emel ÇETİN DİLEK

BİR ÇOCUK ALEKO

Küçük Ali, yorgun uykusundan uyanınca kalktı. Gece yattığı tozlu fundalıklardan çıktı. Ilık, parlak bir güneş her tarafı ısıtıyordu. Bulutsuz hava bembeyazdı. Çalıların üstünde kuşlar cıvıdayarak uçuşuyordu. Kalktı. Bir av arıyormuş gibi tereddütlü adımlarla bodur böğürtlen dallarını hışırdatarak şoseye indi. Bir ileri, bir geri baktı. Her taraf تنها idi. Uzun, kıvrıkcık kirpikli iri siyah gözlerini yırtık çarıklarına dikti. Düşündü. Sırtındaki tozlu deri torbada yarım ekmekle bir soğandan başka bir şeyi yoktu. Altı aydır Gelibolu'da, bir Rum fırıncının yanında çalışıyordu. Birkaç gün evvel hükümet, "muharebe olacak" diye ustasını diğer Hristiyanlarla Anadolu'ya geçirmişti. Gelibolu'da akrabası filan yoktu. Barınacak bir yer bulamadı. Köyüne dönmüştü, ama köyünde de kimseyi bulamamıştı. Evler kapanmış, ahırlar boşalmış, küçük cami meydanı at, araba, asker, çadır dolmuştu. "Buralarda muharebe olacak, devlet ahaliyi geri çekti." diyorlardı. Küçük Ali, işte köyünün geri çekilen ahalisini, anasını, ihtiyar babasını bulmak için iki gündür yürüyordu. Gece açıkta yatmak, gündüz güneşin altında yürümek onu zayıflatmıştı. Zaten esmer olan yüzü şimdi daha siyahtı. Karnı öyle açtı ki! "Ne olur, ne olmaz" diye dün gece yemeyip sakladığı ekmek parçasını torbadan çıkardı. Şosenin kenarına çöktü. Kocaman bir altın parçasına bakıyormuş gibi bu kaba mısır ekmeğini evirdi, çevirdi, ucundan ısırdı. Ağzında lokmayı birdenbire yutmaya kıyamıyor, dilinin üstünde eziyordu. Anası, babası Malkara'ya gitmiş olacaktı. Orada bir akrabaları olduğunu hatırlıyordu. Acaba daha bu تنها şoseyi kaç gün yürüyecekti? Akşama ne yiyecekti? Bütün bütün aç kalmak korkusu ile uyurken rüyada kendini keçilerle beraber çalılarını otlarken görmüştü. Tekrar köye dönmeyi, askerlerin arasına katılmayı düşündü. Hâlbuki köye kimseyi bırakmıyorlar, "Yasak! Dön, dön!" diye bağırıyorlardı. Su nereden içecekti? Mutlaka şosenin üstünde han, yahut karakol vardı. Oturduğu tümsekten kalktı, yola atladı. Yürümeye başlamadan döndü. Geldiği tarafa baktı. Dalgalı tepelerden

geçen yol, parça parça gibi bazen görünüyor, bazen yeşillikler arasında kayboluyordu. Uzakta bir kalabalık gördü. Yoksa asker miydi? Dikkat etti. Bu kalabalık gayet yavaş yürüyordu. "Bekleyeyim de şunlardan su isteyeyim" dedi. Tekrar kalktı. Tümseğe oturdu. Dirseklerini dizlerine dayadı. Çenesini ellerinin arasına aldı. Gözlerini, vakit vakit kaybolup, yine şosenin görünen parçasında meydana çıkanlardan ayırmıyordu. Bunlar asker değildi. Çünkü karmakarışık geliyorlardı. Niçin olduğunu bilmediği bir ümitle sevindi. İki gündür kırlarda yapyalnız kalmış, sanki insanları göreceği gelmişti. Ayağa kalktı. Elini gözlerine siper yaptı. Siyah kuşağı, mavi aba saltası, gönden torbasıyla tıpkı koyunlarını arayan mini mini bir çobana benziyordu. Başında keçe filan yoktu. Sert kumral saçları güneşin aydınlığı ile yaldızlanıyor, parlıyordu.

"Rumlar, be!.." diye haykırdı. En önde semerli bir beygirin üstünde beyaz sakallı, siyah kavuklu, siyah esvaplı papazı fark etti. Kırmızı önlüklü, siyah başlıklı kadınlar, siyah aba esvaplı erkekler, çocuklar, eşya dolu arabaların yanında; ineklerle, koyunlarla, keçilerle karmakarışık yürüyorlardı. Küçük Ali, hiç kımıldamadan onların yaklaşmalarına baktı. Bunlar şüphesiz geriye gönderilen bir köy halkı idi. Kendi köyünde komşu Rumların arasında büyüdüğü için çok iyi Rumca bilirdi. "Bunların arasına katılıp Malkara'ya kadar gidemez miyim?" diye düşündü. Fakat onlar, yanlarında Türk istemezler, Türk'e ekmek değil, bir damla su bile vermezlerdi.

Kafile yaklaşıyor, küçük Ali parlak gözleriyle dimdik bakıyordu. Hiç kımıldamadı. Papaz, onu daha uzaktan gördü. Tam hizasına gelince küçük Ali yine şoseye atladı. Papaza yaklaştı. Rumca:

— Rica ederim, bana bir parça su verin.

Dedi. Papaz beygirinin yularını çekti. O durunca, kafile de etrafa yavaş yavaş birikerek durdu. Çorap ören kadınlar tığlarını bıraktılar. Çocuklar babalarının bacakları arasından papazın konuştuğu çocuğu görmeye çalışıyorlardı.

— Sen çoban mısın?

— Hayır.

— Burada ne arıyorsun?

— Gelibolu'da çalışıyorum. Ustamı sürdürdüler, köye döndüm. Köyümü de sürmüşler, onları aramaya gidiyorum.

Papaz parlak mavi gözleriyle Ali'yi baştan aşağı süzdü:

— Adın ne?

Diye sordu.

Bu manalı bakışı sanki "Türk müsün? Rum musun?" diyordu. Yarımadanın birçok köylerinde Türklerle Rumlar kıyafetlerinden ayırt edilemezdi. Lisanları, dinleri, âdetleri birleştiremeyen asırlar Boğazın bu tarafında esvapları birleştirmişti.

Rum çocuklarının Türk çocuklarından farkı yalnız başıkabak gezmeleri idi. Ali, Gelibolu'da ustasının fırınında fesini kaybetmiş, köyüne dönerken başına bir şey alamamıştı. Kekeledi:

— Aleko.

Dedi.

— Anan baban var mı?

— Hayır, ben öksüzüm, kimsem yok.

Papaz etrafındakilere döndü.

— Su verin şu çocuğa!

— Teşekkür ederim.

Hemen eline bir testi uzanmıştı. Kana kana içti. Papaz beygirin üstünde doğruluyor, arkaya bakıyordu.

— Jandarmalar çok geride, dedi. Seni görmediler. Bize karış. Haydi yürüyelim.

— .....

Kalın çizmeli ayağıyla atının karnına vurdu. Ali, atın uzun kuyruklu, al sağrısı yanında yürümeye başladı. Semerin arkasındaki iki dolu heybenin üstünde örtülmüş kırmızı bir battaniyenin uçları sallanıyordu. Kadınlar sessiz sedasız çoraplarını örerek, erkeklerin arabaları, yük hayvanları etrafında daima dikkatli, konuşmadan yürüyorlardı. Ali, küçük bir planla açlıktan kurtulduğuna seviniyor, içinden: "Kandırdım şunları! Ne vakit olsa, köyün nereye göçtüğünü haber alınca, yanlarından kaçırım" diyordu. Atın al sağrısından kalkan gözleri papazın kamburca solmuş siyah cübbeye, hayvanın adımlarına göre bir öne bir arkaya sallanan kadın saçlı başına, siyah yüksek külahına bakıyordu. Yarım saatten ziyade gittiler. Uzaklarda koyun sürüleri duruyordu. Ali, papazın başını arkaya çevirdiğini gördü. Mavi gözleriyle sanki gözlerinin içine saplandı. Titredi.

— Aleko.

— Oriste...

— Yanıma gel bakayım.

Birkaç hızlı adım attı. Papazın dizi hizasına geldi. Gözlerini yerden kaldırmıyordu.

— Sen benim atımla odama bakarsın.

— Bakarım.

— Seni kiliseye hizmetçi yaparım.

— Teşekkür ederim.

Öğleüstü bir hanın bahçesinde, asırlık çınar ağaçlarının altında mola verilirken, papaz, jandarmalara verdiği buğday ekmeğinden, haşlama

etlerinden Ali'ye de verdi. Bardağının dibinde bıraktığı şarabı da ona içirmek istedi.

— Teşekkür ederim papaz efendi, içmem.

— Niçin?

Cevap bulamıyordu.

— ...

— Haydi iç.

— Alışmamışım.

— Artık alışırsın. Kilisede şarapsız yemek yenmez.

— ...

Ali durakladı. Eline aldığı bardağın içindeki siyah suya baktı. Köydeki hocanın Ramazan vaazlarında: "Bir damlası haramdır. İçen îmansız gider." dediğini hatırladı. Ama... Hayır, o keyif için, günah için mi içecekti! Zorla... İçmese bunların arasında barınabilir miydi? Bardağı ağzına götürdü. Zehir gibi bir şey ağzını, boğazını yaktı. Sıcak sıcak karnına indi. Buruşan yüzü ile papaza gülmeye çalıştı.

— Teşekkür ederim!

Kafile üç gün yürüdü. Geceleri, Ali, papazın verdiği bir çula bürünerek yatıyordu. Dördüncü gün, akşama doğru içerlerde bir Rum köyüne gelindi. Jandarmalar her eve bir aile dağıttı. Papaz kiliseye inmişti. Burası karanlık, gamlı, kapalı bir bina idi. Bahçenin kalın, yüksek duvarları koyu maviye boyanmıştı. Papazın odası kaygan taşı döşeli küçük avlunun tâ nihayetinde idi. Ali, kilise hizmetçisinin yanında yatıyor, sabahları erkenden kalkıyor, kiliseyi süpürüyor, sabah ibadetlerinde hazır bulunuyordu. Bir ay geçmeden her şeyi

öğrendi. Papaz, jandarma kumandanına hep onu gönderiyordu. Gayet iyi Türkçe bildiğini görmüştü. "Gelibolu'daki ustam Türk'tü" diyordu. Her sabah kilisede Türklerin perişan olması için dua edilirdi. Bütün iki köy halkının ihtiyar, genç, her sabah bu duaları candan, gönülden tekrarlayışları, sanki Ali'yi derin bir uykudan uyandırıyor. Köydeki hocanın "Hristiyanlar da Allah'ın kuludur, onlara fenalık etmek, Müslümanlara fenalık etmekten daha günahtır." diye vaaz ettiğini hatırlıyor, "Acaba yanlış mı aklımda kaldı?" şüphesine düşüyordu. Pazar günleri kilisenin avlusu ağzına kadar dolardı. Efendisiyle, eski papaz muharebeye dair köylüye havadisler verirler, Türklerin kış geçmeden bozulacağını, bu sefer İstanbul'un mutlaka alınacağını, ne kadar Türk varsa bir tane kalmamak üzere kesileceğini yana yakıla söylerlerdi. Hâlbuki köyün altındaki şosedan Çanakkale'ye doğru hiç durmadan asker, araba, erzak, cephaneye geçiriliyordu. Ali dinlerine girer gibi yaptığı Rumların bu garazlarından heyecana geliyor, kiliseden kaçarak köyün aşağısından geçen ırmağın başına gidiyor, söğütlerin altına oturarak saatlerce düşünüyordu. Demek kıştan sonra dünyada bir Türk bırakmayacaklar, hepsini keseceklerdi. Türklerin bundan haberleri yoktu. Hatta geçen askerlerin zabıtları yolda papaza rastgelirlerse muhabbetle selam veriyorlar: "nasılsın papaz efendi" diye hatırımlı soruyorlardı. Kilisede edilen duaları bilseler...

"Ben jandarma kumandanına gider; Türk olduğumu söylerim. Bunların konuştuklarını anlatırım!" niyetiyle kalkardı. Daha kendi köyünün ne tarafa gittiğini öğrenememişti. Köyde yabancı görünce evvela bunu sorardı. Bir gün yine kiliseden çıkarken ihtiyar papaza rastladı:

- Nereye gidiyorsun Aleko?
- Hiç, buradayım, dedi.
- Öyleyse gel, seninle konuşalım.
- ...

Papazın arkasından yürüdü. Külâhının altındaki örgülü beyaz saçlarını tutup koparmak, kafasına, suratına kamçı gibi indirmek ihtiyacını duydu. Dişlerini sıktı. Başını salladı. Papaz odasına yürüdü. Kapıyı itti:

— Gir...

Dedi. Bahçeye bakan bir pencere vardı. Kahverengi kalın bezden perdesi yarım açıktı. Papaz minderin üstüne, Meryem Ana kandili yanan köşeye oturdu. Ali kapının yanında ayakta duruyordu.

— Otur bakalım, dedi. Kapıyı it.

Ali minderin ucuna ilişti. Papazın gözünün içine bakıyordu. Sordu:

— Senin anan, baban yok, değil mi?

— Yok

— Hayır... Senin anan, baban var, kimsesiz değilsin.

Ali'nin yüreği oynadı. "Acaba Türk olduğum duyuldu mu?" şüphesiyle titredi. Bozuntu vermemeye çalıştı.

— Hayır, papaz efendi, benim sizden başka kimsem yok!..

— Var.

— ...

— Var ama, sen bilmiyorsun. Senin anan, baban milletindir.

Ali içinden "oh!" dedi. Papazın uzun bir nutkunu cevap vermeden dinledi. Diyordu ki:

— "Adam anası, babası için her türlü fedakârlığı etmeli. Hatta canını bile vermeli. Öksüzlerin anası, babası milletleridir. Her öksüz, milleti için en büyük hizmetlere hazır olmalı. Öksüze bakan, büyüten millettir. Millet, evladından yardım ister." Bugünden sonra ihtiyar

papaz her vakit Ali'yi odasına alıyor, ona bazı yerlerini anlamadığı bir lisanla eski Rumların dünyada neler yaptığını, bir Rum kızının yüzerek gidip düşman gemilerini deldiğini, bir Rum kahramanının üç yüz kişi ile bir milyonluk orduları bozduğunu hikaye ediyordu.

Ali, elifbeden başka bir şey okumamıştı. Ama bu korkak Rumlar bu kadar yaparsa, Türklerin evvel zamanda İstanbul'u, Çanakkale'yi almak için neler yapmış olacaklarını düşünebiliyordu.

Kış geldi, geçti. Yine bir sabah, Ali, kiliseyi süpürmüş, elinde süpürge, yattığı odaya dönüyordu. Papazın, açık penceresinden eliyle kendini çağırıldığını gördü. Koştı. Süpürgeyi kapıda bıraktı. Kapıdan girdi. Papaz saçlarını tarıyordu. Arasında siyah bir gömlek vardı. Tarağı yatağın yanındaki masaya bıraktı. Eliyle saçlarını arkaya itti. Mindere ilişti. Kırpmadan bakan mavi derin gözlerini Ali'ye dikti:

— Sana bir şey söyleyeceğim, dedi. Otur karşıma.

— Buyurun.

— Sen çok güzel Türkçe biliyorsun.

— Biliyorum.

— Ben Türküm, desen askerler şüphelenmezler, inanırlar.

— Evet.

— Sana bir mektup vereceğim. Bunu poturunun içine dikeceksin. Çanakkale'ye gideceksin. Askerlerin arasından bir yol bulacaksın. İngiliz kumandanına bu mektubu götüreceksin.

— Peki.

Papazın yüzü güldü. Mavi, derin gözleri parladı. Hala Çanakkale Türklerden alınamadığı için bütün köy halkıyla beraber matemdeydi. Her gün sinirli sinirli düşünüyor, şoseden gelen geçen askerlerin yüzlerinden manalar çıkarmaya çalışıyordu. Ali, sokakta, evlerde,

kilisede ibadetlerde bu umumi yeisi görüyor, için için seviniyordu. Papaz gülümseyince o da gülümsedi. Yine uzun bir nutuk dinledi. Zayıf, uzun parmaklı, uzun tırnaklı sarı elleriyle beyaz sakalını okşayarak coşan bu ihtiyar, onda sarsıcı bir heyecan uyandırıyor. Sekiz aydır kilisenin alacakaranlığı içinde acı gözyaşları gibi parlayan kandillerin titrediği gölgeler arasında insana canlı gibi bakan resimlerin karşısında ruhu da değişmişti. "Büyük Yunan, büyük Rumluk" emelini dinledikçe kalbi şişiyor, acı bir azap boğazına tıkanıyor. İşittiği, duyduğu, anladığı her şey onda aksi bir tesir bırakıyor. On dört yaşındaki cahil bir çocuk hayaliyle gözünün önüne köyünün camiini getiriyor, daima ahiretten, Sırat köprüsünden, cennetten, cehennemden bahseden ihtiyar imamı mihrabın yanındaki yeşil boyalı kürsüye çıkartıyor. "Büyük Türklük" için, Türk düşmanlarının perişan edilmesi için, tıpkı ihtiyar papaz gibi söylüyor, ihtiyar papazın sözlerini Türkçe ona tekrarlatıyor. Ertesi gün poturunun ağına mektubu diktiler. Türk sanılsın diye başına bir fes aldılar. Torbası dört günlük ekmekle, peynirle, haşlanmış yumurta ile dolduruldu. Veda ederken papaz alından öptü. Eline bir kağıt uzattı:

— Bu Atina İngiliz sefirinden evvelce alınmış bir itimatnamedir, dedi. Bunu İngilizlere gösterdin mi, bizim tarafımızdan geldiğini hemen anlarlar. Şayet üzerinde yakalanırsa "yerde buldum" dersin. Bizden aldığını inkâr edersin.

— Peki...

— Karşına İngiliz askerleri çıkınca "Kıbrıs" diye bağır. Bu sene parola budur. Unutma ha: "Kıbrıs."

— Peki.

— Hiç korkma. Vatan, evladının hizmetini bekliyor. Milletın kalbi seninle beraber, İngiliz kumandanından bize haber getireceksin. Ne vakit bizi kurtaracaklarını öğreneceksin. Bize müjdeleyeceksin!

— Peki.

Papaz, Ali'nin tekrar alnından öptü. Yolda yemeği bitirse almak için beş tane de mecediye verdi. Kiliseden çıkınca Ali jandarma karakoluna gidip, İngiliz kumandanına verilecek bu kâğıdı vermeyi düşündü. Ama vazgeçti. Her şey jandarmaların gözü önünde olurken onlar aldırıyor, başlarını sallıyorlardı. "Ben bunu Çanakkale'ye paşaya götürürüm" dedi.

Şosede hızlı yürümeye başladı. Hava açıktı. Tekerlek izleri, hayvan izleriyle örtülü yol yine تنها idi. Bir gün gitti. İki gün gitti. Üç gün gitti. Geceleri yine fundalıklarda yatıyor, ama eskisi gibi korkmuyordu. Şimdi ruhu çok kuvvetliydi. Ne aç, ne açık kalacağını hiç düşünmüyor, milletine yapacağı hizmeti aklına getiriyordu. Yollarda rasgeldiği askerlerle tatlı tatlı konuşuyor, Rumlar arasında duyduğu havadislerin hep aksini işitiyordu. İngilizlerin bir adım ileri atmak ihtimalleri yoktu. Süngüden hepsinin ödleri kopuyordu. "Daha bir ay tutunamazlar, boyunlarını kırarlar" deniliyordu. Arıburnu, Cehennemdere hücumlarını, batan gemileri, tahtelbahirleri, tayyareleri, bombaları, havadan yağın çivi yağmurlarını dinledi. Dinledikçe damarlarındaki kanı kaynıyor, bir an evvel paşanın oturduğu yere erişmek hırsıyla adeta koşuyordu. Dördüncü gün top sesleri daha yakından işitiliyordu. Yolda daha kalabalık askerler rastladı. Karşıda siyah çalılıkların arasında birçok beyaz çadırlar görünüyordu. Yürüdü, yürüdü. Tepenin dibine geldi. Orada bir taşın üzerinde siyah bıyıklı, soluk kabalıklı, iri bir asker oturuyordu. Silahı yoktu. Ona:

— Paşa burada mı oturur?

Diye sordu.

— Hayır.

— Bu çadırlarda kimler var?

— Yaralılar, burası hastane.

— Paşa nerede oturur?

— Ne yapacaksın?

Ali ona geriden bir mektup getirdiğini, bu mektubun muharebeye dair olduğunu anlattı. Nefer "Hangi paşayı istiyorsun? Ben yaralıyım, iyi oldum. Alayıma gidiyorum. Bizim fırka siperlerdedir. İstersen seni bizim paşaya götüreyim." dedi. Ali buna razı oldu. Artık şose bitmişti. Yeni yollardan, topçu izlerinden yürüdüler. Mekkarî hayvanlarına, küçük cephane arabalarına, hasta sedyelerine tesadüf ediyorlardı. Top sesleri duyulmasa muharebe oluyor sanılmayacaktı. Denizin üstü süt gibiydi. Akşama doğru bir çam ormanının içine girdiler. Dik bir dereye indiler. Yükseklerden bir çağlayanın şırıltısı duyuluyordu. Derenin sağ tarafındaki sırta on beş yirmi kadar çadır vardı. Burası uzaktan beyaz çatılı, تنها bir köye benziyordu. İnce ahşap bir köprüyü geçtiler. Nefer, küçük Ali'ye:

— Sen burada beni bekle.

Dedi. Gitti. İlerledi. Nöbetçilerle konuştu. Çadırın birine yürüdü. Oradan çıkanlara bir şeyler söyledi. Sonra konuştuklarıyla beraber küçük Ali'ye döndü. Elini salladı.

— Gel!

Diye haykırdı. Ali, koşa koşa onların yanına gitti. Sırmalı iri bir adam onu baştan aşağı süzdü. Gülümseyerek sordu:

— Hani mektup?

— Poturumda dikili.

— Ya! Kimden getirdin?

— Papazdan!

— Bizim paşaya mı?

— Hayır, İngiliz paşasına.

— İngiliz paşasına mı?

Bu adam işi iyice anladıktan sonra "Gel, bunları yavere söyle" diye onu arkasına taktı. Tek, büyük bir çadırın yanındaki gölgeliğin altında yatar gibi uzanarak bir kitap okuyan genç bir zabitin önüne götürdü. Ali, nasıl köyünü bulamadığını, nasıl Rumlara karıştığını, nasıl kendini Rum gösterdiğinden başladı. Kilisede olup bitenleri, papazın söylediklerini nihayetine kadar anlattı. Zabıt doğrulmuş, okumaktan yorulan gözleri birdenbire parlamıştı...

Kendi eliyle Ali'nin poturunu söktü. Mektubu çıkardı. Rumca tercümanı çağırttı. Ali ile onu arkasına takarak paşanın çadırına götürdü. Paşa, tıknaz, sakallı bir adamdı. Küçük bir masanın önünde zayıf bir zabitle oturmuş, cigara içiyordu. Yaver selamladı. Ali'nin söylediklerini kısaca anlattı:

— Mektup da bu...

Dedi. Paşa ehemmiyetle tercümana:

— Oku bakalım, ne?

Diye uzattı.

Tercüman, tıpkı Girit muhacirleri gibi söylüyordu. Küçük Ali de çadırdakilerle beraber mektubun ne yazdığını işitti. Papaz, sekiz aydır köyün önünden geçen taburların, topların adedini söylüyor, "Daha bizi kurtarmaya gelmeyecek misiniz? Dört gözle sizi bekliyoruz. Her sabah sizin için dua ediyoruz" diyordu. Ali okunan iftiralari duydukça "Yalan, yalan!" diye haykıracağı geliyordu. Jandarmaların, geçen askerlerin, zabitlerin Rumlara ne kadar muhabbet gösterdiklerini hatırladı. Papaz mektubun nihayetinde kendini İngiliz Generaline takdim ediyor: "Bu öksüz Rum çocuğu bizim tarafımızdan

yetiştirilmiştir. Her türlü fedakârlığı, hizmeti yapmak için hazırdır. Kendisine emniyet ediniz. Türkçeyi de gayet iyi bilir. Her ne isterseniz yapar. Size Rum kahramanlığının nasıl nihayetsiz bir hamiyet olduğunu gösterir." tavsiyesinde bulunuyordu. Mektup bitince paşa, Ali'ye, köye, papaza dair birçok şeyler sordu. Sonra karşısında hiç ses çıkarmadan duran zabite bakarak yavere emir verdi:

— Hemen telgrafla bu casusun tutulmasını yazınız. Vakit geçmesin!

— Baş üstüne.

Yaver çıkarken ilave etti:

— Bu çocuğa da beş lira mükâfat ver.

Fakat Ali zeki bir çocuk serbestliği ile:

— Ben para istemem.

Dedi. Paşa ayağa kalktı. Tâ gözlerinin içine bakarak:

— Ya ne istersin?..

— Hizmet etmek isterim.

— Nasıl hizmet?

— ...

— Küçüksün, muharebe edemezsin. Okuyup yazman var mı?

— Azıcık okurum.

— Seni telefoncuların yanına vereyim. Telefoncu ol.

— ...

Ali yutkundu. O, büyük bir iş yapmak, bir fedakârlık yapmak, başkalarının yapamayacağı bir şey yapmak istiyordu. Papazın ruhunda kopardığı fırtınaların gürültüleri hâlâ dinmemişti. Küçük bir

Rum kızının yüzerek düşman gemilerinin altını deldiğini, bir genç Rum'un üç yüz kişiyle yüzbinlerce düşmanı bozup vatanı kurtardığını unutamıyordu. Bir Türk çocuğu da böyle bir şey yapamaz mıydı? Rumlarla İngilizlerin parolasını bildiğini, kolaylıkla düşman tarafına gidip onlara da kendini Rum gösterebileceğini söyledi.

— Belki bizim taraf için faydalı bir şey görürüm, anlarım. Size haber getiririm.

Dedi. Paşa bu fikri çok muvafık buldu. "Bak, bunu düşünemedik." diye hâlâ hiç sesini çıkarmadan oturan zayıf zabite döndü. Gülerек Ali'yi okşadı:

— Aferin sana..

— ....

Yaver, Ali'yi çadırına götürdü. Çikolatalar, şekerler verdi. Hava kararıyor, yavaş yavaş her tarafı gölgeler kaplıyordu.

Sabahleyin erkenden yaverle beraber karargâhtan çıktılar. O da al ata binmişti. Yaverinki beyazdı. Birkaç tepe aştılar. Tarlaların üzerinde insan büyüklüğünde gölgeler yatıyordu. Duvarları yıkılmış, çatıları yanmış, harap bir köyün hizasına gelince yaver atından atladı.

— Artık yayan gideceğiz.

Dedi. Belli ki buralarda muharebe olmuştu. Ali onun arkasına takıldı. Neferler atların yanında kalmıştı. Yaver önde, o arkada yarım saat kadar yürüdüler. Birtakım askerlere rasgeldiler. Hepsi selam veriyorlardı. Sonra kazılmış yola girdiler. Etraf görünmüyordu. Yürüdüler, yürüdüler. Bir tepenin arkasına çıktılar. Burada in gibi yerler vardı. Yaver bu inlerden birine onu soktu. İçeride üç dört zâbit oturuyordu. Ali'yi onlara gösterdi. Paşa'nın arzusunu anlattı. Kumandan Bey dediği uzun boylu, esmer adam:

— Pekâlâ, dedi. Ama gündüz gidemez. Vurulur. Onu ben şimdi ileri hatta gönderirim. Son dirseğin nihayetinde bir nöbetçi siperi vardır. Oradan fundalık yarı görsün. Gece yardan aşağı iner, İngiliz mevkiine doğru çıkar. Sabahleyin beyaz mendil gösterir. Belki vurmaz alırlar...

.....

Telefonu eline aldı. Söylediklerini tekrarladı. Sonra yanına bir emir neferi kattı.

— Haydi çocuğum, korkma...

— Korkmam.

Küçük Ali gülüyor, seviniyordu. Siperlerin içinden yürüdükçe kalbinin sevinçle çarptığını, tatlı bir hararetin yüzünden göğsüne indiğini duyar gibi oluyordu.

Bugün muharebe olmuyordu. Geri hatları geçti. En ileri hatta erişti. Siperin içinde birkaç nefer ayakta ileriye bakıyor, öbürleri aşağı oturmuş konuşuyorlar, gülüşüyorlar, türkü söylüyorlar, kabak çalıyorlardı. Sanki buraları bir düğün yeriydi... Her hatta birtakım genç zabitlere rasgeliyorlardı. Zabitler çok meraklıydı. Emir neferinden her şeyi anlıyorlar, Ali'ye de birçok şey soruyorlardı. Kumandan Bey'in "dirsek" dediği siperde gelince emir neferi onu kısa boylu, gözlüklü bir zabite teslim etti. Döndü. Ali siperde yalnız kalınca bu zabitin yanına oturdu. Neferin kısaca söylediklerini daha uzun anlattı. Zabit:

— Peki çocuğum, bize misafir olursun, gece salıveririm, dedi.

Sonra onu kum dolu torbaların arasındaki küçük bir deliğe yaklaştırdı. Funda ormanını, derin yarı gösterdi. Eline bir dürbün verdi. İngiliz siperlerini buldurdu. Bu yarın etrafı boştu. İlerlemek mümkün olmadığı için iki tarafın da askerleri yoktu. Gece oluncaya kadar zabitin yanında kaldı. Zabitle beraber yemek yedi. Siyah bulutlar arasında yıldızlar parlamaya başlamıştı. Zabit, kendi eliyle onu siperin

üstüne çıkardı. Hava o kadar karanlıktı ki... Siperlerde sanki hiç insan yoktu. Yalnız manası anlaşılmaz, uzak sesler duyuluyor, fakat hiçbir aydınlık görünmüyordu. Küçük Ali, gündüzden gördüğü yarın dibine doğru inmeye başladı. Düşmemek için çalılara tutunuyor, esvapları, yüzü, gözü çiziliyordu. Belki iki saat uğraştı. Ayağının altında toprak, taş parçaları kayıyor, tutunduğu dallar kopuyordu. Gözü karanlığa alıştı. Bulutlar geçtikçe yıldızlar çoğalıyor, etraf biraz görünüyordu. Yarın İngiliz tarafına tırmanacak bir yer buldu. Belki dört saatte burasını çıkmaya çalıştı. Biraz dinleniyor, bir parça ekmek yiyor, tekrar fundalara sarılıyordu. Bazen karşısına geçilmez bir kaya çıkıyor, tekrar inerek başka bir taraftan tırmanıyordu. Türk siperlerinin üstü morlaşıırken, Ali, İngiliz siperlerine iyice yaklaştığını gördü. Sindi. Biraz durdu. Cebinden, karargâhtan verdikleri beyaz bezi çıkardı. Kopardığı bir değneğe taktı. Yukarı kaldırdı. Ufkun üstündeki morluk pembeleşiyor, yıldızlar kayboluyordu. Yüz adım kadar yaklaştığı tepesindeki siperden birtakım sesler duydu.

— Kıbrıs, Kıbrıs!

Diye bağırdı.

Papazın parolası hemen anlaşılmıştı.

Görünmeyen insanlar cevap verdiler:

— Ela, ela...

Küçük Ali, sesin çıktığı tarafa doğru yürüdü. Daha güneş doğmamıştı. Beyaz torbaların arasında tüfek uçları görünüyordu. Torbaların üstüne çıktı. Bayırı atlayamadı. Çünkü pek derindi. Kocaman kırmızı yüzlü, kırmızı saçlı bir askerin açılmış kucağına düştü. Etrafına toplanan İngilizler anlamadığı bir lisanla ona sualler soruyordu. Ali, derin bir haç çıkarıp: "Ben Rum'um!" dedi. Getirdiği mektubu gösterdi:

— Puyne jeneral?

— All right.

— All right...

Siperin içinde koşuşuyorlar, sanki birini arıyorlardı. Onu bir yeraltı yolunda geri götürdüler. Buraları tıpkı bizim tarafa benziyordu. Yalnız insanları ayırıydı. Hepsi sarı, uzun boylu, zayıftı. Hiçbirisi gülmüyor, herkes surat asmış, bir şeye dargın gibi duruyordu. Yeraltı yolunun nihayetindeki inde uzun bir sandalyeye yaslanmış İngiliz zabite de, Ali, Rumca meramını anlatmaya çalıştı. O vakit biraz durdular. Karşısına orta yaşlı bir Rum getirdiler. Bu tercümandı.

Ali, papazın söylediklerini tekrarladı. Mektup koynunda idi. Çıkardı. Zabite uzattı. Zabit tercümanı dinledikten sonra sevinerek kalktı. Ali'nin elini sıktı. Yanındaki küçük masanın üstünde çabucak raporunu yazdı. İki askerle beraber Ali'yi kumandanın karargâhına gönderdi.

Bu karargâh gayet kalabalıktı. Tayyarelerin görmemesi için küçük sık bir koruluğun içine, yerin altına yapılmıştı. Hiç çadır yoktu. Ali, küçük pencerele birçok odaların tâ ortasındaki kapıdan girdi. İçerisi şehir evleri gibi muntazam boyalıydı. Odada oturan yavere neferler raporu verdiler. Ali'yi gösterdiler. Yaver, yanda bir odaya girdi. Yarım saat kadar bekledi. Sonra kapıdan gözüktü. Ali'yi çağırdı. Ali içeriye girince büyük bir masada koltuğa yaslanmış, beyaz kesik bıyıklı, kırmızı yüzlü, ihtiyar bir adam gördü. Bu İngiliz paşası olacaktı. Yanında asker esvaplı bir adam duruyordu. Kendine Rumca hitap eden bu askerin bir tercüman olduğu anlaşıldı. Papazın söylediklerini, Rumların nasıl dört gözle İngiliz ordusunu beklediklerini ballandıra ballandıra anlattı. İhtiyar İngiliz gülümsüyordu. Sözlerini tercümana naklettikçe, kumandan İngilizce bir şeyler söylüyordu. Ali'nin sözü bitince, İngiliz askeri kıyafetindeki Rum sordu:

— Papazınız mektubunda sizin her türlü fedakârlığa hazır olduğunuzu yazmış, hazır mısınız?

— Hazırım.

— Buraya geldiğiniz gibi gidebilir misiniz?

— Giderim. Beni Türkler de Türk sanıyorlar. Çok güzel Türkçe bilirim.

— Türklerin karargâhlarına da, siperlerine de girebiliyor musun?

— Giriyorum. Onlara satmak için tütün, balık falan götürüyorum.

— Pekâlâ, jekala...

İngiliz kumandanı tercümana uzun uzadıya bir şeyler söyledi. Ali, onun yorgun yorgun oynayan dudaklarına bakıyor, anlamadığı kelimelerden bir mana çıkarmaya çalışıyordu. Nihayet bu merak çok sürmedi. Tercüman lafa başladı:

— Kumandan papazınıza selam ediyor. Biraz geç de olsa mutlaka gelip sizi kurtaracağız. Mutlaka İstanbul'u alacağız. Bundan şüpheniz olmasın. Sana küçük bir saatli bomba vereceğiz. Bunu kurup gizlice Türk paşasının çadırı yanına bırakacaksın. Kurulduktan yarım saat sonra patlar. Hâlbuki sen yarım saat içinde uzağa kaçıp kurtulursun.

— Kurtulurum.

Kumandanın yüzü güldü. Hemen zile bastı. İçeri gelen askere emirlerini verdi. Tercüman, Ali'ye, papazın mektubundaki şeyleri soruyor, Türklerin korkup korkmadıklarını anlamak istiyordu. İki zabıt bir tahta kutu ile içeri girdiler. Kutudan bir şey çıkardılar. Masanın üzerine bıraktılar. Bu, bombaydı. Üç dört kerpiç büyüklüğündeydi. Üstünde dereceli bir şey vardı. Tercümana gösterdiler. Tercüman kendisine onların sözlerini tekrarladı:

— İşte bu düğmeyi bu tarafa çevireceksin. Çevirdin mi yarım saat içerisinde işlemeye başlar. Sen hemen kaç. Yarım saat sonra ne karargâh kalır, ne paşa... Hepsi uçar.

Ali, masanın üstündeki siyah şeye daha dikkatli baktı. Düğme beyaz bir madendi. Zabıt İngilizce daha ziyade tafsilat veriyor, düğmeyi

parmağıyla iter gibi yapıyordu. İngiliz kumandanı, hatta çadırın yirmi otuz adım uzağına bile konsa yine tesirinin müthiş olacağını tercümana söyledi. Küçük Ali, saatli bombayı tercümandan isteyerek torbasına soktu. Ağırdı. Belki beş okkadan ziyade idi. Tercüman, kumandanın iltifatlarını tekrar tekrar söylüyordu. Hemen bu gece geldiği yerden gitmesine karar verildi. Kumandan elli İngiliz lirası ihsan etti. Ali kabul etmek istemedi. "Kabul etmezsen, köydeki fakirlere ver." diyorlardı. Onu yandaki odaya geçirdiler. Bir masanın başına oturtular. Önüne et, ekmek, tatlılar, tanımadığı bir içki koydular. Uzun boylu yaver ayakta hizmet eden neferlere bakıyor, tercümanla konuşuyordu. Ali'nin torbası yanındaki sandalyede idi.

Ali yemekleri yerken bu adamların alçakça niyetlerini düşünmeye başladı. Hâlbuki Türk paşası böyle namertçe bir oyun düşünmemiş, teklif etmemişti. İçinden "Gece Türklerin tarafına gidiyorum, diye atlarım. Bombayı kurar, siperin dibine bırakırım. Kendim kaçarım" dedi. Fakat böyle yaparsa, siper uçacak, içindeki askerler ölecek, bu hainliği düşünen İngiliz kumandanına bir şey olmayacaktı. Gece siperden dönüp buraya gelmenin ihtimali yoktu. Siper başları, büyük karargâhın etrafı hep nöbetçi dolu idi. İngiliz yaverle tercüman konuşa konuşa açık kapının yanına gitmişlerdi. Ona dikkat etmiyorlardı. Ali bütün karargâhı yerle bir edecek bu korkunç alete bakmak istedi. Yavaşça yanındaki torbayı kucığına çekti. Ağzını açtı. Dört köşe bomba kocaman kurşun bir tuğla gibiydi. Saatin düğmesi beyazdı. Gümüş gibi parlıyordu. Parmağını dokundurdu. Azıcık itti... Bir parmak kadar... Tekrar geri çekmek istedi... Hayır... Düğme geriye gelmiyordu. Düğmeyi nihayete kadar itip bombayı burada bırakmak aklına geldi. Ama nereye kaçacaktı? Hemen onu tutarlar, öldürürlerdi. Bombayı bizim paşaya götürüp teslim etse, ne fayda hâsıl olacaktı? Hiç... Yine İngiliz kumandanının kasti cezasız kalacaktı. Zihninden şimşek gibi bir fikir geçti. Dudaklarını ısırıldı. İştahı kesildi. Kapıya baktı. Tercümanla yaver dalmışlar, ellerindeki bir haritaya bakarak konuşuyorlardı. Ne olabilirlerdi? Kendi de beraber... Papaz "Milleti

için ölenler daima yaşarlar" demiyor muydu? Bu sözü yine hayaline getirdiği köyün imamına söyletiyor, içinden: "Bir insan ne kadar yaşasa yine ölecek değil mi?" diyordu. Büyük babasını, büyük anasını, dayılarını, amcalarını, halalarını düşündü. Hepsi ölmüşlerdi. Köyünün mezarları evlerinden çoktu! Nefret ettiği hain düşmanlara güzel bir darbe indirerek, kendi de beraber yüzlercesini öldürerek ölmek... Gülümsedi. Bu büyük fırsat her vakit ele geçer miydi? Parmağı ile düğmeyi yavaş yavaş tâ nihayete kadar itti. Şimdi bomba, tıpkı küçük bir saat gibi işliyordu. Kulağına yaklaştırdı. Tık... Tık... Tık... Hemen torbasının ağzını kapadı. Sırtına astı. Yemek yiyor gibi yaptı. Yarım saat! Fırında çalışırken evlerden gelen tepsiler fırında yarım saat dururdu. Bir tepsi müddeti! Yani... Artık yemiyor, düşünüyor, vakti hesap ediyordu. Gözleri kumandanın kapısındaydı. Tam son dakikalara doğru oraya giriverecekti. Sırtında bombanın işlediğini duyuyordu.

...

Bir tepsi kızaracak vakit geçmişti. Masadan doğruldu. Ayağa kalkınca yaver döndü. Tercüman:

— Karnın doydu mu oğlum?

Diye sordu.

— Teşekkür ederim. Kumandana bir şey daha söyleyeceğim. Demin unutmuştum.

— Bana söyle yavrum, yavere söyleyeyim, o haber versin.

— Hayır, çok mühim bir şey, ben kendim söylemeliyim...

Tercüman, Ali'nin ısrarını yavere söyledi. Haritayı katlayan yaver gülerek Ali'ye baktı. "All right" diye başını salladı. Bombayı götüreceği için onu çok takdir ediyordu. Yaklaştı. Omuzunu okşadı, Ali, bombanın işlediğini duyacak diye korktu.

— Haydi gel...

— ...

Tercümanla beraber yandaki kapıdan girdiler. Başıkabak kumandan masanın üstündeki gazeteleri karıştırıyordu. Niçin geldiklerini sordu. Tercüman cevap verdi. Sonra Ali'ye döndü:

— Ne söyleyeceksin?

Dedi.

— Türkler tarafına gitmezden evvel bombanın patlayınca ne yapacağını soracağım. Ben kaçıp köye gidince papazımıza anlatayım.

Tercüman kumandana soruyor, onun söylediğini Rumca tekrar ediyordu:

— Bu en dehşetli cehennem makinasıdır. İki yüz metrelik yerde ne varsa hepsini havaya uçurur.

— Demek karargâhta ne kadar adam varsa hepsi ölecek?

— Hepsi... Belki yangın da çıkacak. Cephaneleri bizimki gibi karargâhlarına yakınsa, onlar da ateş alacaktır.

— Ya bomba ateş almazsa?

— Mutlaka alır. Emniyet düğmesini ittikten sonra yarım saat geçer geçmez hemen patlar.

— Bunda hiç şüphe yoktur ya...

— Asla...

Ali durdu. Sirtında bombanın tik taklarını daha hızlanmış gibi işitti.

— Öyle ise kumandana söyle. Ben Rum değilim.

Tercüman afalladı. Gözleri derinleşti:

— Ya nesen?

— Türküm!

— Türk mü?

— Evet Türk...

Gülüyordu. Göğsü kabarıyordu. "Türk" lafını işiten kumandan ayağa kalkmıştı. Tercümandan Ali'nin ne söylediğini anlayınca yüzü kıpkırmızı oldu. Hiddetle bağırды. Yaver, elindeki haritayı buruşturuyordu. Tercüman da sararmıştı:

— Ne cesaretle buraya geldin? Şimdi kurşuna dizileceksin.

— Beni kurşuna dizemeyeceksiniz.

Ali'nin gözleri büyüdü. Bir adım daha ileri yürüdü. Kumandan hemen cebinden bir rovelver çıkardı. Bir kasıttan korkuyordu. Ali daha ziyade gülüyordu. Tercümana:

— Vakit dar, çabuk söyle. O beni öldüremeyecek, ben onu öldüreğim, dedi.

Tercümanın çeneleri kilitlendi. Şaşkınlığından bu cümleyi İngilizce tekrarlamaya vakit kalmadı.

Türk tarassut mahallerinden, düşman siperlerinin gerisinde her tarafı sarsan büyük bir infilak gürültüsüyle beraber bir dumanın havaya yükseldiği görüldü. Dumanların arkasından kalkan siyah alevler akşama kadar sönmedi. Tarassut zabıtları telefonla kumandanlarına: "İngilizlerin karargâhları tahmin olunan yerde emsalsiz bir infilak oldu. Fakat bizim mermilerimizin, tayyarelerimizin eseri değil bir kaza neticesi olması ihtimali vardır." diyorlardı.

Bu yangının asıl sebebi bir türlü anlaşılamadı. Yalnız paşa, çadırında her sabah garip bir elemle küçük Ali'yi hatırlıyor, erkan-ı harbine: "O gönderdiğimiz çocuktan hâlâ haber çıkmadı. Acaba büyük infilakta, yangında bir şey mi oldu?" diyordu.

Ömer Seyfettin

